

PÉ Ū RINUS

PÉ & RINUS
DE BIOGRAFIE

HERMAN SANDMAN

afdh

Eerste druk juli 2021

© Herman Sandman en AFDH Uitgevers
Enschede/Doetinchem 2021

ISBN 978 94 93183 23 0

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, film, fotokopie of welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van auteur en uitgever.

INHOUD

7 THUISKOMEN BIJ DE BUREN– DANIEL LOHUES

11 INTRO: CARNAVAL IN HET NOORDEN

23 PÉ & RINUS

Gorechtkade 23 Albertus Magnus 26 Een klik 30 Albertianen/
Italianen 34 Op straat 36 Paul en André 42 Raymond van het
Groenewoud 45 Groninger en Zeeuw 51 Canon van de Groningse
muziek 53 Peter de Haan 54 Tussen de leverworsten 61 De eerste
gitaar 67 Farmacie 71 Westerhaven 73 Central Heating 74
Oefenkelder 76 Kinda Kinks 80 Frank den Hollander 83 Zoon
van zijn vader 88 Slaaphuis Druif 94 Herman en Ad 96 Noord
Nederlandse Clichéfabriek 99 Ontdekt 101 Alcohol 108 Jelle 111
Lopster Toren 114 Pinda's van de Spar 116 Op verziende in Waske-
meer 118 Terschelling 123 Marineke en Teunella 125 Elpeepresen-
tatie 127 Herman Grimme 129 Z-side 136 Los Vast 142 Jacques
d'Ancona 144 Apotheke 149 Bibliothecaris 152 Grootste attractie
sinds Jan de Roos 158 Baukelien 160 In het practicumlokaal 164
De Kwinne 168 Gdddverdamme Kut 170 Carmen 173 Hee doe 178
Helpman Vaare 181 Nait goud, geld weg 194 Hoornse Plas 198
Ede Staal 201 De laatste ronde 205 Niet in de vergetelheid 221

227 WEER PETER & FRANK

Ellen 227 Elfstedentocht 230 Mirjam 234 Theater te Water 236
Mussengang 238 Stuck Herry 240 Dr. Haring & Marmot 246
Gronings Koningslied 250

253 DE BENDE VAN BAFLO BILL

Iets nieuws 253 Een akkefietje 255 Alina Kiers 257 De Pool 260
Assen 264 Deux Chevaux 265 Tam Tam 268 Anders 272
't Pleintje 276 Baflo Billetun 280 Wie hebben ze in de zak 286
Een moetje 290 Voor het geval dat 293 't Is wild west in Engelbert 294
Zeup 296 Sunnekloas 301 Eerste reünieconcert 305 K. ter Laan-
prijs 308 Thoesbladziede 311 Adoptie 317 Opnieuw een einde 321

323 VOORHEEN DE BENDE

Oet 323 Heracliden Oet 327 Italioanen voor de Giro 334 Handjes
aan het stuur 336 Laidje veur de keunigin 338 Te jammer 340
Pé & Rinus Muziekbouk! 240 Ooit 343 Jan-Willem Leenslag 346
Driek van Wissen 347 Daniël Lohues 349 Zundagoavend Blues 351
Inburgeringscursus Groningen 353 Mit Pazzipanten 360 Een
déja vu 369 De dronken rechtsbuiten 372 Terug naar de basis 374
Boulimia Rapsody 377 Samenwerking RTV Noord 380 Losse
dingen 381 Een grof sandaal 383 Blaaskanker 385 Scheiding 387
Optreden Vera 393 De Zwarte Cross, een liefdesverhaal 395
Haantjes 399 Atlas 400 Ode aan het geboortehuis 403 Onder
het mes 406 Met Freek 410 Stoppen met werken 413 Verhalen 414
Schiermonnikoog 415

Bericht van de auteur 421 *Fotoverantwoording* 422

Alle optredens van Pé & Rinus, De Bende 423 *Register* 447

Colofon 461

THUISKOMEN BIJ DE BUREN

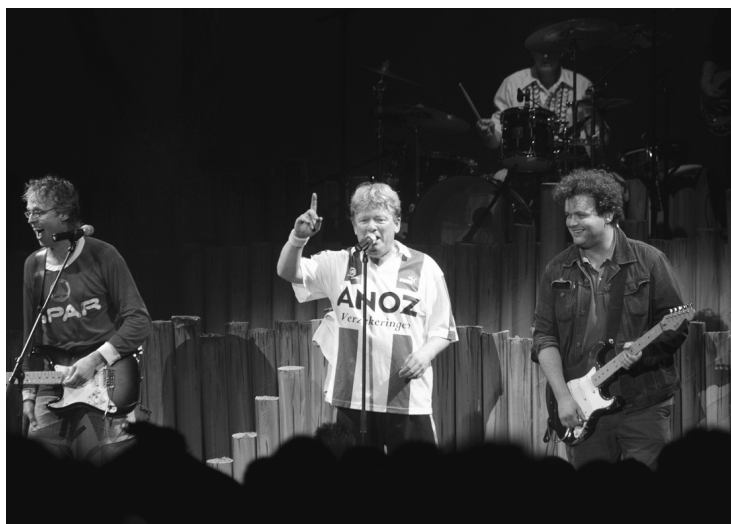
Daniël Lohues

Voor de tweede middag zat ik in The Five Point Café in Seattle het eind van een roadtrip door het noordwesten van Amerika af te sluiten. Een lange tocht langs vulkanen en door dorre valleien zo groot als van de Ericase kerktoren tot aan de Martinitoren in Groningen. Door de groene dalen van Idaho, over de Rocky Mountains naar de eindeloze prairie van Montana. Door Wyoming en Oregon. Vanaf daar langs de kust terug naar Seattle.

The Five Point Café is een tent die 24/7 geopend is. Je kunt er altijd eten en drinken. Er staat een jukebox vol keiharde muziek. De mensen die er komen zijn van allerlei pluimage. Ik was er terechtgekomen omdat ik de was deed in een wasserette ernaast. Dan moet je wachten. Dus ik was even bij de burens naar binnen gegaan. Daar kwam ik aan de praat met allemaal vage lui. Muzikanten. Kunstenaars. Tattoos. Dreads. Zwarte kleren. Er was een man bij die zei dat hij de tourmanager van Kurt Cobain was geweest. Een meisje was de nicht van Eddie Vedder. Het werd heel gezellig. De volgende dag ben ik wederom naar binnen gegaan. Die lui zaten er ook weer. Ze vroegen wat ik deed in Nederland. Ik legde het uit. Ze vroegen wat ik bij thuiskomst op het programma had staan. Ik vertelde dat ik na landing op Schiphol meteen door kon

rijden naar Groningen, omdat ik mee zou spelen in een grote hal met de legendarische Rooie Rinus en Pé Daalemmer.

Peter en Frank met Daniël Lohues in Martiniplaza tijdens het jubileumconcert op 7 oktober 2005.

Ik probeerde het uit te leggen. Over het Gronings. Over wat Pé & Rinus precies deden en betekenden voor zoveel mensen. Ik vertelde hen over de tijd dat ik als negentienjarige jongen naar Utrecht verhuisde en daar heimwee had naar het Noorden. Dat er geen muziek was uit mijn eigen provincie die me kon troosten. Maar wel muziek uit een provincie verderop. En dat wij allemaal als Drenten het Gronings moeiteloos kunnen volgen, omdat het Drents en het Gronings beide Nedersaksische dialecten zijn. *Lower Saxon*. En als bepaalde teksten wél in het Nederlands zijn, het misschien nog wel Groningser is. Ze vroegen me waar de nummers dan over gingen. Ik vertelde dat een van de bekendste nummers over een recreatieplas gaat. En dat ze een geweldig nummer hebben over een gestolen fiets. En het nummer dat ik mee zou gaan spelen ging over een jongen die bij zijn moeder op visite was geweest en terug naar zijn studentenkamer in de stad liftte. En dat hij een papieren zak met tuinbonen uit de vriezer

meegekregen had. En dat de muziek van dat nummer blues was. En dat ik de solo zou gaan spelen op het grote concert over twee dagen in Groningen.

In het vliegtuig, ergens boven Groenland, galmde door mijn hoofd: 'iiiiik stun lest te liften veur het station van Appingedam.' Ik keek uit het raampje en hoewel de zon net onder de horizon van de Noordpool was verdwenen, kwam hij ook bijna alweer op. Dan ben je een eind van huis.

Ik werd van Schiphol gehaald door Pieter, mijn tourmanager. Mijn spullen stonden al klaar in Groningen. Ik had niet geslapen. Ik deed mijn gitaar om en iemand riep: 'Ja, nu!'

Ik liep het podium op en keek recht in het gezicht van een intens gelukkig publiek. Ze hadden al een uur alles meegezongen met onze helden. Ze vierden allemaal dat ze noorderling waren. Ze dronken bier op de onvergetelijke nummers van Pé & Rinus. Iedereen was samen. Allemaal op dezelfde golflengte. Thuiskomen. Voor mij: thuiskomen bij de burens. Mooier kon het niet. Leve Pé & Rinus!

Frank en Peter aan het repeteren in de oefenkelder aan de Westerhavenstraat.

INTRO

CARNAVAL IN HET NOORDEN

Een slaapfeestje. Hunter, mijn oudste zoon, installeert zich met vriendjes uit klas L1A voor de televisie in de woonkamer. Mijn vrouw en ik kijken af en toe om het hoekje. Meer uit nieuwsgierigheid dan uit controledwang. Het is zijn eerste verjaardagspartijtje op de middelbare school. Banken en stoelen worden opzij geschoven. Bij het uitpakken van de rugzakken en boodschappentassen met beddengoed komt een JBL, een draagbare geluidsbox, tevoorschijn. Ik verwacht de loodzware stem van een vermoorde Amerikaanse gangsterrapper te horen, maar er klinkt iets anders.

*Carnaval in t noorden, dat is een feest mit pit
van Veendam noar Olle Pekel, elkenain dut mit
van Hoogezand tot Sappemeer
van Grunnen tot an Stad
elkenain, elkenain gaat plat*

Het zijn de eerste regels van het nummer *Carnaval in t Noorden* van het Groningse muzikale duo Pé Daallemmer & Rooie Rinus, kortweg Pé & Rinus. Ik ben verbaasd. Dat is mijn muziek, uit mijn jeugd, van veertig jaar geleden, toen ik vijftien was, drie jaar ouder dan zoon en vriendjes op het slaapfeestje.

Wat zullen we nou beleven?

Zowat het hele oeuvre van Pé & Rinus komt voorbij en wat het helemaal bijzonder maakt: de jongetjes, inclusief zoonlief, kennen alle teksten uit hun hoofd. Van *Z-side* tot *Hoornse Plas* en van *Plattelandsvrouwen* en *Framenummer* tot het refrein van de up-tempo tongbreker *Baukelien*.

Een leuke verrassing. Apart wel. Ik heb er nooit bij stilgestaan dat mijn kinderen naar Pé & Rinus zouden luisteren. Natuurlijk, er is een heel jaar radio te vullen met nummers die de tand des tijds doorstaan. We blijven waarschijnlijk tot in de eeuwigheid luisteren naar songs als *Hotel California*, *Hurricane*, *Enter Sandman*, *Johnny B. Goode*, (*I Can't Get No*) *Satisfaction* en *Number of the Beast*. Hunter houdt ondanks zijn jonge leeftijd ook erg van classic rock, voornamelijk uit de sectie 'hevige metaal', maar Pé & Rinus... Dat is zo Gronings, zo regionaal en zo..., ik zou bijna zeggen: *niet cool*. Toch gaan de kinderen van de 21e eeuw er stuk op.

De tweede vraag is: waar halen ze dit vandaan? Het zou niet bij me opkomen mijn zoons, ik heb er twee, de ander heet Reyer, op het bestaan van het duo te wijzen. Om de voor de hand liggende redenen dat A: kinderen toch nooit naar advies van ouders luisteren, zeker niet naar *muziekadvies* en B: alles wat uit Groningen komt stom en sloom is.

Als de mannen ietwat tot rust zijn gekomen, de muziek zachter gaat en ze zich met chips, snoep en cola concentreren op de Playstation bedenk ik dat het wellicht minder bijzonder is dan in eerste instantie gedacht. De klasgenoot die na enig navragen met Pé Daalemmer & Rooie Rinus op de proppen komt is Toon, de oudste zoon van Kees Vlietstra. Hij is een van de namen uit de gloriëtijd van de Groningse korfbalvereniging NIC, met in de gelederen onder anderen Taco Poelstra, doorgaans aangeduid als 'de Johan Cruijff van het korfbal'. Kees is van mijn leeftijd en